

Załącznik do Uchwały Nr 2016
Rady Powiatu
Świeckiego
z dnia.....

**PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ
KOREKCYJNO - EDUKACYJNYCH
DLA OSÓB STOSTUJĄCYCH PRZEMOC
W RODZINIE
NA LATA 2016-2020**

Spis treści

Wstęp	3
I. Diagnoza społeczna	3
II. Zjawisko przemocy w liczbach - dane statystyczne	6
III. Założenia programowe	9
IV. Zawartość merytoryczna programu	11
V. Cele programu	12
VI. Nabór uczestników programu	13
VII. Etapy kwalifikacji do programu	14
VIII. Realizacja programu	15
IX. Realizator programu	16
X. Instytucje współpracujące	17
XI . Monitoring i ewaluacja	17
XII. Czas realizacji programu	18
XIII. Miejsce realizacji programu	18
XIV. Sprawozdawczość	18
XV. Finansowanie	19
XVI. Zagrożenia w realizacji programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.	19

Wstęp

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Obowiązek ich realizacji określony został przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).

Programy te powinny stanowić część całego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz uzupełniać różne formy interwencji prawnych podejmowanych wobec sprawców. Głównym założeniem tych programów jest eliminacja zachowań przemocowych u osób stosujących przemoc, poznanie alternatywnych dla przemocy zachowań, a także zatrzymanie przemocy. Uczestnictwo w programie powinno być traktowane jako oddziaływanie korygujące niepożądane i szkodliwe zachowanie i postawy sprawcy przemocy. Nie oznacza to, że osoby te nie powinny korzystać z pomocy psychologicznej czy psychoterapeutycznej.

Kompleksowe działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie powinny dotyczyć zarówno organizacji pomocy osobom doświadczającym przemocy, działań profilaktycznych w tym zakresie, jak i wszelkich działań mających na celu zatrzymanie zachowań przemocowych u osób stosujących przemoc w rodzinie.

Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie stanowi uszczegółowienie Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar oraz Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2020.

I. Diagnoza społeczna

Rodzina jest podstawowym środowiskiem życia człowieka, w którym wzrasta, rozwija się, formułuje poglądy, utrwała normy i zasady postępowania. Jednocześnie z założenia rodzina powinna być miejscem gdzie czujemy się bezpiecznie, jesteśmy kochani i akceptowani. Istnieją jednak rodziny, w których jednostka odczuwa strach, lęk, doświadcza poniżenia. Obraz takiej sytuacji ma miejsce w rodzinach z problemem przemocy. Przemoc kierowana jest głównie ku osobom zależnym i określona jest jako zespół atakujących, nadzorujących i kontrolujących zachowań

o charakterze fizycznym, seksualnym i emocjonalnym, których celem jest zniewolenie ofiary, wyeliminowanie jej suwerenności, podporządkowanie jej myśli i działań żądaniom i potrzebom sprawcy. Osoby doświadczające krzywdzenia skrzętnie ukrywają swój problem. Wiele ofiar doznaje przemocy latami, skrywając rozmiar doznawanej krzywdy. Konsekwencją tej sytuacji jest charakterystyczna dla osób doznających przemocy niska samoocena, bierne strategie radzenia sobie ze stresem, silna zależność, lęk, obniżony nastrój, izolacja społeczna, skłonność do obwiniania się, liczne dolegliwości somatyczne. Przyczyny pozostawania ofiar przy sprawcy, wynikają przede wszystkim z ich zależności od oprawcy, trudności mieszkaniowych. Ponadto ogromną rolę odgrywają więzi emocjonalne. Osoba doświadczająca przemocy w całym jej cyklu wierzy, że sprawca nie chciał, kocha, ale nie umie wyrazić tej miłości. Często też tłumaczy zachowanie sprawcy.

Definicję przemocy w rodzinie określono w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), która określa przemoc jako: jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodzin (którymi w rozumieniu art. 115 § 11 k.k. są: małżonkowie, wstępni, zstępni, rodzeństwo, powinowaci w tej samej linii lub stopniu, osoby pozostające w stosunku przysposobienia oraz ich małżonkowie, a także osoby pozostające we wspólnym pożyciu, a także inne osoby wspólnie zamieszkujące lub gospodarujące), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Podstawowym celem powstania programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy jest powstrzymanie sprawcy od stosowania przemocy. W praktyce stanowią element ochrony ofiar, a także może i najważniejsze, potencjalnych ofiar. Oddziaływania te prowadzone są w formie grupowych działań psychologicznych, edukacyjnych lub socjalizacyjnych, które są ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań. Z badań opublikowanych w czasopiśmie "Pracownik Socjalny w terenie" (Październik 2015 rok) w artykule „Jak w praktyce funkcjonują programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w

rodzinie na przykładzie województwa śląskiego” wynika, że prowadzący programy za największą zaletę uznali sam fakt ich istnienia. Opisywali program jako miejsce dające realną szansę nad sobą i własnym życiem. Podkreślali jak ważne jest to, że oddziaływania te mają pośredni wpływ na cały system rodziny. Ponadto podkreślali, że w większości przypadków wzrasta świadomość, wiedza i samokontrola oraz motywacja do dalszej pracy. Uczestnikami programu byli głównie mężczyźni między 36 a 55 rokiem życia z wykształceniem zawodowym. Stosowali przemoc głównie wobec swoich partnerek. Niestety badani deklarowali stosowanie przemocy wobec wielu osób jednocześnie. Zapytano badanych o to czy program, w którym uczestniczyli uważają za pożyteczny. 52% uznało go za „zdecydowanie pożyteczny”, 36% za „raczej pożyteczny”. Za „zdecydowanie niepożyteczny” program uznało 4%, za „raczej niepożyteczny” 2%, a 6% odpowiedziało, że nie wie.

Uczestnicy programu na pytania o korzyści z uczestnictwa w programie wymieniali, że: poprawie uległy ich relacje z otoczeniem, odczuwają wewnętrzny spokój, że nabyli umiejętności radzenia sobie z emocjami, których wcześniej nie potrafili nazwać. Podkreślali znaczenie treści edukacyjnych oraz to, że wiedzą jak rozpoznawać alarmujące symptomy i na nie reagować.

II. Zjawisko przemocy w liczbach - dane statystyczne

Tabela 1. Liczba przeprowadzonych przez Policję interwencji dotyczących przemocy w rodzinie w latach 2012-2014.

	ROK		
	2012	2013	2014
ILOŚĆ PRZEPROWADZONYCH INTERWENCJI DOMOWYCH	OGÓŁEM		
	bd	1835	1546
dotyczących przemocy w rodzinie (wszczęcie procedury NK)	W TYM:		
	41	51	133
ILOŚĆ INTERWENCJI DOTYCZĄCYCH PRZEMOCY W RODZINIE ZE WZGLĘDU NA MIEJSCE ZAMIESZKANIA	OGÓŁEM		
	41	51	133
	W TYM:		
MIASTO	29	26	60
WIEŚ	12	25	73
LICZBA POKRZYWDZONYCH W WYNIKU PRZEMOCY DOMOWEJ	OGÓŁEM		
	51	73	173
	W TYM LICZBA:		
KOBIET	39	52	123
MĘŻCZYŹN	7	3	14
MAŁOLETNICH	5	18	36
LICZBA SPRAWCÓW PRZEMOCY DOMOWEJ	OGÓŁEM		
	42	52	134
	W TYM LICZBA:		
KOBIET	5	7	8
MĘŻCZYŹN	36	44	125
NIELETNICH	1	1	1
LICZBA SPRAWCÓW PRZEMOCY DOMOWEJ POD WPŁYWEM ALKOHOLU	OGÓŁEM		
	24	46	115
	W TYM LICZBA:		
KOBIET	1	5	6
MĘŻCZYŹN	23	41	108
NIELETNICH	0	0	1

Źródło: dane KPP Świecie.

Tabela 2. Liczba postanowień i postępowań prowadzonych przez Sąd Rejonowy w Świeciu w związku z przemocą w rodzinie w latach 2012-2014.

ROK	2012	2013	2014
Ilość postanowień z art. 207 KK zakończonych wydaniem wyroku skazującego	13	10	18
Ilość postępowań zakończonych umorzeniem	0	2	2
Ilość postępowań zakończonych uniewinnieniem	0	0	0
Ilość postępowań warunkowo umorzonych	0	1	0

Źródło: dane Sąd Rejonowy Świecie.

Tabela 3. Rodzaj środków karnych zastosowanych przez Sąd Rejonowy w Świeciu wobec sprawców przemocy w latach 2012-2014.

ROK	2012	2013	2014
Środki karne zastosowane wobec sprawców przemocy w rodzinie:			
Kara ograniczenia wolności	7	6	6
Kara pozbawienia wolności	5	4	12
Uczestnictwo w programach korekcyjno-edukacyjnych	0	1	1
Kara powstrzymania się od zbliżania się do pokrzywdzonego	1	3	1
Kara opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym	0	0	0

Źródło: dane Sąd Rejonowy Świecie

Tabela 4. Ilość wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” w latach 2012-2014.

ROK	2012	2013	2014
Ilość prowadzonych „Niebieskich Kart”	93	146	229
Ilość zainicjowanych procedur NK przez poszczególne służby	OGÓŁEM		
	91	124	198
	W TYM:		
Policja	69	87	162
jednostki pomocy społecznej	17	27	28
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1	1	2
służba zdrowia	0	1	0
oświata	3	7	5
Inne: Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	1	1	1
Ilość zakończonych „Niebieskich Kart”	OGÓŁEM		
	60	108	145

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu powiatu świeckiego.

Tabela 5. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” oraz ilość złożonych zawiadomień w latach 2012-2014.

ROK	2012	2013	2014
Liczba rodzin dotkniętych przemocą	88	123	191
Liczb osób w rodzinie	325	456	703
Ilość zawiadomień do Sądu	OGÓŁEM		
	13	14	12
wnioski o ograniczenie władzy rodzicielskiej	W TYM:		
	3	6	5
Ilość zawiadomień do Prokuratury	5	7	12
Ilość wniosków o udział sprawcy w programie korekcyjno-edukacyjnym	2	3	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu powiatu świeckiego.

Najczęściej ofiarami przemocy są kobiety i dzieci. Liczba sprawców przemocy domowej drastycznie wzrosła od roku 2012 do roku 2014 aż o 219% . Wzrosła też ilość interwencji domowych w związku z przemocą w rodzinie. Podobnie wygląda sytuacja jeżeli chodzi o zespoły interdyscyplinarne, które prowadziły procedury „Niebieskiej Karty”. W roku 2012 prowadziły 93 procedury, a w 2014 już 229. Analogicznie wzrasta też liczba rodzin dotkniętych przemocą domową. W 2012 roku było ich 88, a w 2014 191. Z przekazanych danych wynika, że sąd stosował środek karny w postaci konieczności udziału sprawcy w programie korekcyjno edukacyjnym, a zespoły interdyscyplinarne również składały wnioski w tej sprawie. Niestety do udziału w programie w 2015 roku zgłosiło się 2 sprawców. Zgodnie z wytycznymi wojewody dotację można otrzymać jeżeli grupa liczy co najmniej 10 osób.

Wzrost ilości procedury „Niebieskiej Karty” świadczy o tym, że wsparcie należy kierować nie tylko do ofiar przemocy i członków rodzin, ale również do sprawców w formie programów korekcyjno-edukacyjnych, które w praktyce będą stanowić element ochrony ofiar przemocy lub też potencjalnych ofiar. Należy również zauważyć, że wzrost ilości procedur „Niebieskiej Karty” świadczy o wzroście świadomości ofiar przemocy i wiedzy o możliwości szukania wsparcia.

III. Założenia programowe

1. Podstawę prawną do opracowania i realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie stanowi art. 6 ust. 4 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).

Program korekcyjno- edukacyjny powinien uwzględniać :

- 1) zapisy Ramowego Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie przyjętego Uchwałą nr 3/31/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 stycznia 2015 r.,
- 2) Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków

prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne.

2. Zbiór postaw i przekonań dotyczących mechanizmów przemocy domowej oparty na aktualnym stanie wiedzy istotnych przy tworzeniu i realizacji programu korekcyjno- edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie:

- 1) Przemoc domowa jest wyuczonym zachowaniem, które przynosi zyski i straty dla sprawcy,
- 2) Przemoc domowa jest tolerowana i wzmacniana przez postawy i poglądy wielu ludzi, często zakorzeniona jest we wzorach postępowania przekazywanych z pokolenia na pokolenie,
- 3) Przemoc domowa jest szkodliwym i raniącym nadużywaniem siły i władzy oraz dążenia do kontrolowania współmałżonki/współmałżonka, partnerki/partnera, dziecka lub sytuacji rodzinnej,
- 4) Można nauczyć się nie stosowania przemocy, nigdy nie należy godzić się na przemoc,
- 5) Stosowanie przemocy w żadnym wypadku nie może być usprawiedliwiane stwierdzeniem, że było skutkiem prowokacji ze strony ofiary,
- 6) Korzenie przemocy domowej tkwią w stereotypach kulturowych i obyczajowych
- 7) Stosowanie przemocy jest wyborem, za który sprawca ponosi odpowiedzialność moralną i prawną

3. Mając na uwadze powyższe założenia program powinien opierać się na współczesnych rozwiązaniach uwzględniających podejście integracyjne, łączące wybrane elementy tradycyjnych modeli, do których należą:

- 1) Edukacja na temat kulturowo-obyczajowych zjawisk wspierających i przeciwstawiających się przemocy,

- 2) Promocja wartości i idei wspierających godność osoby, dobro rodziny, równość płci oraz prawa kobiet i dzieci, a także odpowiedzialność za osobiste decyzje i gotowość ochrony słabszych
- 3) Stosowanie procedur behawioralno – poznawczych w celu korygowania postaw i zachowań związanych z przemocą
- 4) Uczenia umiejętności konstruktywnej komunikacji interpersonalnej oraz samokontroli

IV. Zawartość merytoryczna programu

1. Edukacja – powinna dostarczyć informacje, które pomogą uczestnikom zrozumieć istotę zjawiska przemocy. Do szczególnie istotnych tematów oddziaływań edukacyjnych należy zaliczyć:

- 1) społeczno-kulturowe źródła i okoliczności towarzyszące przemocy domowej,
- 2) problemy władzy i kontroli w relacjach międzyludzkich,
- 3) planowanie i rozwijanie samokontroli,
- 4) rozpoznawanie uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- 5) komunikacja interpersonalna,
- 6) promocja pozytywnych postaw i wartości,
- 7) przemoc seksualna,
- 8) wpływ przemocy domowej na psychikę i zachowanie dzieci, modelowanie pozytywnych form i umiejętności rodzicielskich, formy dyscypliny bez przemocy jako alternatywa do agresywnego karania,
- 9) tolerancja i szacunek wobec osób starszych i niepełnosprawnych.

2. Rozpoznawanie i zmiana systemu przekonań i postaw osobistych – przez takie działania należy rozumieć diagnozę osobistych przekonań uczestników, dotyczących postaw i nastawień emocjonalnych, które inicjują przemoc. Do zadań w tej kwestii należy również promowanie postaw i wartości, które są alternatywą wobec postaw sprzyjających stosowaniu przemocy.

3. Zmiany behawioralno-poznawcze - umożliwienie uczestnikom udziału w ćwiczeniach zmieniających myślenie i reagowanie na zjawisko przemocy oraz służących kontrolowaniu szkodliwych zachowań w sytuacjach konfliktowych.

V. Cele programu

1. Głównym celem programu jest powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy.

2. Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie prowadzone są w celu :

- 1) powstrzymania osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy,
- 2) rozwijania umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie,
- 3) kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie,
- 4) uznania przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy,
- 5) zdobycia i poszerzenia wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie,
- 6) zdobycia umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy,
- 7) uzyskania informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

3. Cele programu będą osiąmane poprzez prowadzenie działań edukacyjnych, diagnostycznych i poznawczych, które mają za zadanie :

- 1) uświadomić sprawcy czym jest przemoc,
- 2) uzyskanie przez sprawcę świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich,

- 3) nauczyć sprawcę rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe,
- 4) opracowanie „planu bezpieczeństwa”, który ma za zadanie zapobiegać użyciu siły i przemocy,
- 5) nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez agresji,
- 6) nauczyć umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych,
- 7) nauczyć konstruktywnego wyrażania uczuć.

VI. Nabór uczestników programu

1. Adresatami niniejszego programu są sprawcy przemocy domowej, dlatego zasadniczym warunkiem przyjęcia do programu jest uznanie przez nich faktu stosowania przemocy we własnej rodzinie.

2. Uczestnikami programu mogą być w szczególności:

- 1) osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, odbywające karę pozbawienia wolności w zakładach karnych albo wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych,
- 2) osoby stosujące przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii,
- 3) osób, które w wyniku innych okoliczności zgłaszają się do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym.

3. Do programu nie przyjmuje się osób:

- 1) z poważnymi zaburzeniami emocjonalnymi, w szczególności z zaburzeniami osobowości antyspołecznej oraz zaburzeniami osobowości pogranicznej,
- 2) chorych psychicznie,
- 3) uzależnionych od alkoholu lub innych środków psychoaktywnych, które

nie przeszły podstawowego cyklu terapii i nie utrzymują abstynencji,

4) które nie są sprawcami przemocy

4. Jeżeli występuje podejrzenie choroby psychicznej lub uzależnienia, a uczestnik programu nie był wcześniej w tym obszarze diagnozowany konieczna jest w zależności od potrzeb konsultacja psychologiczna, psychiatryczna lub terapeutyczna.

5. Odmowa przyjęcia do programu następuje w czasie wstępnego rozpoznania diagnostycznego prowadzonego w trakcie pracy indywidualnej, która jest pierwszym etapem realizacji programu.

VII. Etapy kwalifikacji do programu.

1. Kwalifikacja do programu odbywać się będzie w czterech etapach.

2. Etap pierwszy obejmuje wstępne rozpoznanie diagnostyczne mające na celu sprawdzenie czy wśród kandydatów nie ma osób, które nie kwalifikują się do udziału w programie, a w szczególności osób z poważnymi zaburzeniami emocjonalnymi, których udział w programie mógłby tworzyć poważne przeszkody w realizacji zajęć.

3. Etap drugi obejmuje uzyskanie i opracowanie informacji o funkcjonowaniu każdego z uczestników, jego sytuacji życiowej oraz specyfice przemocy, której był sprawcą.

Rozpoznanie indywidualnej sytuacji powinno obejmować:

- 1) rzeczywiste okoliczności skierowania do programu
- 2) określenie czy uczestnik aktualnie stosuje przemoc
- 3) najgroźniejsze i typowe formy i okoliczności przemocowych zachowań,
- 4) aktualną sytuację rodzinną i zawodową,
- 5) cechy osobiste istotne dla pracy korekcyjnej

4. Etap trzeci obejmuje podpisanie kontraktu z uczestnikiem programu. Kontrakt w szczególności zawiera:

- 1) formalne wymogi systematycznej obecności na zajęciach wraz z określeniem sankcji za uchylanie się od udziału w programie,
- 2) zobowiązanie do powstrzymania się od przemocowych zachowań w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi,
- 3) zobowiązanie do powstrzymania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychotropowych,

- 4) obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego i zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach,
  - 5) uznanie osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy w rodzinie.
  - 6) informacje o monitorowaniu sytuacji rodzinnej i zachowań uczestnika programu
  - 7) upoważnienie do udzielania informacji
5. Etap czwarty obejmuje zakwalifikowanie do programu.
6. Wobec osób, których uczestnictwo w programie związane jest z decyzją sądu lub innych instytucji będą przekazywane informacje o:
- 1) przystąpieniu sprawcy przemocy do programu,
  - 2) każdej sytuacji uchylania się od udziału w programie,
  - 3) zakończeniu uczestnictwa w programie.
7. Program będzie prowadzony z uwzględnieniem specyfiki różnych grup sprawców przemocy.
8. Informacje pozyskane od uczestników będą objęte zasadą poufności i wykorzystane tylko do potrzeb związanych z realizacją programu.

VIII. Realizacja programu

1. Program będzie realizowany w formie sesji indywidualnych i grupowych .
2. W ramach sesji grupowych przewiduje się zajęcia edukacyjne oraz zajęcia warsztatowe.
3. Sesje indywidualne dotyczą wyłącznie kwalifikacji do programu.
4. Sesje grupowe będą trwały łącznie nie mniej niż 60 godzin. Spotkania grupowe powinny się odbywać nie rzadziej niż raz w tygodniu.
5. W sytuacjach uzasadnionych okolicznościami możliwe jest dokonanie zmian w harmonogramie, o którym mowa w ust.4.
6. Program będzie prowadzony przez dwie osoby – kobietę i mężczyznę .Obecność kobiety i mężczyzny wśród prowadzących staje się modelem komunikacji partnerskiej i współpracy obojga płci oraz czynnikiem konfrontującym, który jest bardzo ważnym elementem w procesie zmian zachowania.

7. Osoby prowadzące program zobowiązane są do prowadzenia listy obecności uczestników oraz karty indywidualnej pracy z uczestnikiem.
8. Zgodnie z § 9 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne, oddziaływania korekcyjno-edukacyjne prowadzone są przez osoby, które:
  - 1) ukończyły studia II stopnia na jednym z kierunków: psychologia, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej, albo na innym kierunku uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, resocjalizacji;
  - 2) posiadają zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie;
  - 3) mają udokumentowany co najmniej 3 letni staż pracy w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

IX. Realizator programu

1. Realizatorem programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy domowej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu,
2. Zadania związane z realizacją programu obejmują:
  - 1) nadzór nad realizacją programu
  - 2) rekrutację uczestników
  - 3) obsługę finansową programu,
  - 4) monitoring i ewaluacja programu.

3. Nadzór i kontrolę nad realizacją programu korekcyjno – edukacyjnego sprawuje Wojewódzki Koordynator Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

X. Instytucje współpracujące

1. Program korekcyjno – edukacyjny nie może odbywać się bez współpracy z podmiotami zobowiązanymi do podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Współpraca ta winna polegać przede wszystkim na kierowaniu osób stosujących przemoc w rodzinie do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym, udostępnianiu informacji oraz monitoringu programu.
2. Do podmiotów współpracujących zalicza się w szczególności:
  - 1) Sądy
  - 2) Zespoły Interdyscyplinarne
  - 3) Ośrodki Pomocy Społecznej
  - 4) Kuratorów
  - 5) Policję
  - 6) Prokuraturę
  - 7) Rodziny uczestników programu

XI. Monitoring i ewaluacja

1. Zgodnie z rozporządzeniem, o którym mowa w części VIII programu przebieg i efekty oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie objęte są działaniami monitorującymi i ewaluacyjnymi prowadzonymi przez powiat lub podmioty, którym powiat zlecił realizację prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, a wyniki tych działań są wykorzystywane w pracach nad doskonaleniem i upowszechnianiem dalszych metod oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych.
2. System monitorowania obejmuje:
  - 1) przebieg oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych;
  - 2) zachowanie uczestników programu wobec członków rodziny w trakcie trwania programu;
  - 3) zachowanie związane z przemocą u osób uczestniczących w programie do 3 lat po jego zakończeniu.

3. Celem monitoringu jest sprawdzenie czy zaplanowane działania w końcowym efekcie są użyteczne dla odbiorców i współodbiorców, którymi w tym przypadku są rodziny osób stosujących przemoc.
4. Do oceny skuteczności działań programowych niezbędna jest współpraca z partnerami programu, szczególnie tymi, którzy realizują programy przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
5. Ewaluacja programu obejmuje uzyskanie następujących danych:
  - 1) ile osób rozpoczęło program, ile osób ukończyło program,
  - 2) czy udział w programie przyczynił się do zatrzymania przemocy rodzinie,
  - 3) czy w trakcie trwania programu uczestnicy zmieniali swoje zachowania,
  - 4) czy uczestnicy programu korzystali z proponowanych rozwiązań,
  - 5) ocena jakości prowadzonych zajęć – sposób prowadzenia, osobista korzyść z uczestnictwa w programie, przydatność informacji.

XII. Czas realizacji programu

1. Program korekcyjno-edukacyjny realizowany będzie corocznie w zależności od przyznanej dotacji z budżetu państwa.
2. Uruchomienie programu w danym roku będzie zależne od liczebności grupy i wytycznych wojewody w tym zakresie.
3. W przypadku zbyt małej liczby chętnych lub zobowiązanych do udziału w programie osoby zgłoszone zostaną skierowane do najbliższego powiatu, który będzie realizował program.

XIII. Miejsce realizacji programu

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowany będzie w oparciu o zasoby lokalowe Powiatu Świeckiego.

XIV. Sprawozdawczość

1. Sprawozdania z realizacji programu będą przekazywane wojewodzie kujawsko-pomorskiemu zgodnie z zaleceniami.
2. Sprawozdanie z realizacji programu zostanie przekazane Radzie Powiatu łącznie ze sprawozdaniem z działalności.

XV. Finansowanie

Dotacja z budżetu państwa – zgodnie z art.6 ust.5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

XVI. Zagrożenia w realizacji programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.

1. Realizacja programu jest zagrożona ryzykiem , dlatego niezbędna jest:
  - 1) ścisła i umiejętna współpraca instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
  - 2) wykwalifikowana kadra prowadząca zajęcia
2. Podstawowe zagrożenia uniemożliwiające prowadzenie programu:
  - 1) Brak środków na realizację programu,
  - 2) Brak orzeczeń sądowych zobowiązujących do uczestnictwa w programie,
  - 3) Niechęć instytucji do kierowania sprawców do uczestniczenia w programie,
  - 4) Kierowanie do programu osób, które nie są zmotywowane,
  - 5) Brak dostatecznego zainteresowania adresatów uczestnictwem w programie,
  - 6) Uzależnienia,
  - 7) Brak wiary w skuteczność nowych rozwiązań,
  - 8) Niechęć sprawców do regularnego uczestniczenia w zajęciach,
  - 9) Brak współpracy ze strony instytucji, które skierowały osoby do programu